

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2013/56
Karar Sayısı : 2013/61
Karar Günü : 22.5.2013
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Mersin 2. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 21.7.1953 günlü, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a, 25.5.1995 günlü, 4108 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle eklenen mükerrer 35. maddenin birinci fıkrasının, Anayasa'nın 2., 5. ve 36. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Davacının ortağı bulunduğu Anonim Şirketten tahsil edilemeyen ecrimisil alacağı nedeniyle Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

21.7.1953 günlü, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a, 25.5.1995 günlü, 4108 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle eklenen ve itiraz konusu kuralı da içeren mükerrer 35. madde şöyledir:

'Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu

Mükerrer Madde 35- (Ek: 25/5/1995 - 4108/11 md.)

Tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacakları, kanuni temsilcilerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekkülü idare edenlerin şahsi mal varlıklarından bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Bu madde hükmü, yabancı şahıs veya kurumların Türkiye'deki mümessilleri hakkında da uygulanır.

Tüzel kişilerin tasfiye haline girmiş veya tasfiye edilmiş olmaları, kanuni temsilcilerin tasfiyeye giriş tarihinden önceki zamanlara ait sorumluluklarını kaldırmaz.

Temsilciler, teşekkülü idare edenler veya mümessiller, bu madde gereğince ödedikleri tutarlar için asıl amme borçlusuna rücu edebilirler.

(Ek fıkra: 4/6/2008-5766/4 md.) Amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda kanuni temsilci veya teşekkülü idare edenlerin farklı şahıslar olmaları halinde bu şahıslar, amme alacağının ödenmesinden müteselsilen sorumlu tutulur.

(Ek fıkra: 4/6/2008-5766/4 md.) Kanuni temsilcilerin sorumluluklarına dair 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan hükümler, bu maddede düzenlenen sorumluluğu ortadan kaldırmaz.'

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Berrak YILMAZ tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı ve dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 'Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi' başlıklı 40. maddesinde Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurularda izlenecek yöntem belirtilmiştir.

Söz konusu maddenin (1) numaralı fıkrasında, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, bu fıkra da sayılan belgeleri dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine göndereceği kurala bağlanmış; anılan fıkranın (a) bendinde de Mahkemeye gönderilecek belgeler arasında 'iptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslı' sayılmıştır. Anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında ise açık bir şekilde dayanaktan yoksun veya yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının, Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükme bağlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde de, itiraz yoluna başvuran Mahkemenin gerekçeli kararında, Anayasa'ya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin her birinin Anayasa'nın hangi maddelerine, hangi nedenlerle aykırı olduğunun ayrı ayrı ve gerekçeleriyle birlikte açıkça gösterilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yine İçtüzüğü'nün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde, Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede, başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilirse, itiraz yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği; (2) numaralı fıkrasında ise anılan (b) bendi uyarınca verilen kararın, itiraz yoluna başvuran mahkemenin eksiklikleri tamamlayarak yeniden başvurmasına engel olmadığı belirtilmiştir.

Başvuru kararında, itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 2., 5. ve 36. maddelerine aykırı olduğu belirtilmiş ise de, ileri sürülen gerekçelerin 6183 sayılı Kanun'un ödeme emrine itirazı düzenleyen 58. maddesine ilişkin olduğu, itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 2., 5. ve 36. maddelerine hangi gerekçelerle aykırı olduğuna ilişkin ayrıca bir açıklamaya yer verilmediği anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırı olduğu anlaşılan itiraz başvurusunun, 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (4)

numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından esas incelemeye geçilmeksizin reddi gerekir.

Bu görüşe Muammer TOPAL katılmamıştır.

IV- SONUÇ

21.7.1953 günlü, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a, 25.5.1995 günlü, 4108 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle eklenen mükerrer 35. maddenin birinci fıkrasının iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan itiraz başvurusunun, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından, esas incelemeye geçilmeksizin REDDİNE, Muammer TOPAL'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA, 22.5.2013 gününde karar verildi.

Başkanvekili

Başkanvekili

Üye

Serruh KALELİ

Alparslan ALTAN

Mehmet ERTEN

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Üye

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Burhan ÜSTÜN

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ

KARŞIOY GEREKÇESİ

6183 sayılı Yasa'ya, 4108 sayılı Yasa'nın 11. maddesiyle eklenen mükerrer 35. maddenin birinci fıkrasının iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan itiraz başvurusunun, 6216 sayılı Yasa'nın 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından, çoğunluk kararıyla esas incelemeye geçilmeksizin reddine karar verilmiştir.

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak bu kurallar

uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir dava bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak kanun kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde ve davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

Başvuru kararında, 6183 sayılı Yasa'nın mükerrer 35. maddesinin (1) numaralı fıkrasının iptali istenmektedir. Anılan kanun hükmünde, tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacaklarının, kanuni temsilcilerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekkülü idare edenlerin şahsi mal varlıklarından bu Kanun hükümlerine göre tahsil edileceği düzenlenmiştir.

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme'de görülen davada, amme alacağı ecrimisil, ödeme emrinin muhatabı anonim şirket ortağı olmakla, amme alacağının tahsili amacıyla anılan hükme dayanılarak ödeme emri düzenlenmesi mümkün ise de, dosyada mevcut dava konusu ödeme emrinin dayanağı 6183 sayılı Yasa'nın 35. maddesidir. Dolayısıyla anılan Yasa'nın mükerrer 35. maddesinin (1) numaralı fıkrası, davada uygulanacak kural niteliğinde değildir. Söz konusu davada, davacının iddialarını mükerrer 35. madde üzerinden ileri sürmesi de anılan maddeye, davada uygulanacak kural olma niteliğini kazandırmaz.

Açıklanan nedenle, 6183 sayılı Yasa'nın mükerrer 35. maddesinin (1) numaralı fıkrasına ilişkin başvurunun, mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerektiği oyuyla karara katılmadım.

Üye

Muammer TOPAL